

ปฏิรูปการศึกษาไทย ปัญหาอยู่ที่คุณภาพ

ดุลยภาพดุลยพินิจ

มิงสรณ์ ชาวสอาด

สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ

ส าหรับผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษา ย่อมเป็นที่ทราบดีว่าการปฏิรูปการศึกษาในรอบที่ 1 มีปัญหาอีก

มาก หากมาดูตัววัดพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วคนไทยมีการศึกษาโดยเฉลี่ยแค่ 8 ปีเศษๆ หมายความว่าไม่เกินมัธยมต้น

ผลสัมฤทธิ์โอเน็ต เอนีต ของวิชาหลักไม่ผ่านตามเกณฑ์ 50% และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากการประเมินของ สมศ. รอบสอง ปี พ.ศ.2548-2551 พบว่าสถานศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา) อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอยู่ร้อยละ 80.4, 79.7, 89.6 และ 94.8 ตามลำดับ

การให้การศึกษาของเราหนักไปด้านสายสามัญแต่ขาดแคลนสายอาชีพ (ในปี พ.ศ.2550 มีสัดส่วนของนักเรียน ม.ปลาย สามัญศึกษาต่ออาชีวศึกษา เท่ากับ 60:40)

และการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการจัดการโดยรัฐ แม้ว่าเราจะขยายการศึกษา ทำให้การศึกษาของเราปรับจากการศึกษาสำหรับชนชั้นอภิสิทธิ์ (Elite education) เป็นการศึกษาสำหรับมวลชน (Mass education)

แต่ความสำเร็จนี้ก็แลกมาด้วยคุณภาพ คือคุณภาพการศึกษาลดลงโดยตลอด

ใ นการประชุมประชาพิจารณ์เรื่อง การศึกษาว่าด้วยความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิต ที่โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2553 ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ จาก สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) กล่าวว่า นอกจากค่าคะแนนโอเน็ต เอนีต จะลดลงในวิชาหลักแล้ว ลำดับของมหาวิทยาลัยไทยในโลกยังลดลงอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นมหาวิทยาลัยมหิดล (เรื่องนี้คงต้องชี้แจงกันพอสมควรว่า การจัดลำดับของใคร)

ที่น่ากังวลก็คือ โครงสร้างกำลังแรงงานของเราอาศัยผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงกว่าร้อยละ 70 ยังไม่นับ

แรงงานต่างด้าว (ทักษะต่ำ) ที่จดทะเบียนอีก 1.3 ล้านคน หากรวมแรงงานต่างด้าวที่ไม่จดทะเบียนแล้วน่าจะถึง 2 ล้านคน

หมายความว่า โอกาสที่เราจะพัฒนาไปสู่สังคมเทคโนโลยีสูงก็ค่อนข้างจำกัด เพราะมีแรงงานราคาถูกคอยป้อนการผลิตมูลค่าต่ำอย่างเหลือเฟือ

ที่น่าตกใจกว่าคือความไม่สอดคล้องของชีพพลายกับดีมานด์ กล่าวคือมีการขาดแคลนแรงงานและการว่างงานในสาขาเดียวกันพร้อมๆ กัน แม้ว่าเราจะมีขาดแคลนแรงงานในสาขาต่างๆ อย่างมหาศาล แต่เราก็มีการว่างงานในระดับเดียวกันอย่างมหาศาลเช่นกัน

ยกตัวอย่างในปี พ.ศ.2552 ผู้จบมัธยมหรือต่ำกว่า มีความขาดแคลน 162,535 คน แต่มีผู้ว่างงานถึง 281,728 คน

สาย ปวช. ขาดแคลนแรงงานในด้านธุรกิจและวิศวกรรมถึง 13,473 คน และ 13,024 คน แต่ก็มีมีการว่างงานในจำนวนใกล้เคียงกันคือ 10,536 คน และ 13,205 คน ตามลำดับ

ในระดับปริญญาตรีก็มีสถานการณ์ในทำนองเดียวกัน ขณะที่ภาคธุรกิจผลิตคนถึง 11,808 คน แต่ก็มีผู้ว่างงานถึง 30,196 คน

ในสายสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มีการ

ขาดแคลนแรงงาน 527 คน แต่มีคนว่างงาน 10,015 คน

ในระดับปริญญาโท สาขาที่มีอาการรุนแรงมากที่สุดก็ยังคงเป็นสายสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ที่แทบไม่ขาดแคลนแรงงาน แต่ผลิตเกินถึง 707 คน

สถานการณ์ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างการขาดแคลนและการว่างงานอันแสน Amazing นี้ ดร.ยงยุทธอธิบายว่าเกิดจากคุณภาพการผลิตที่ไร้คุณภาพ การเร่งป้อนปริญญาเพื่อการขาย (Degrees for sales) โดยเฉพาะสายสังคมที่เปิดง่ายจนง่ายทำให้คุณภาพบัณฑิตที่ผลิตออกมาไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

ผู้วิจารณ์คือ ดร.ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ เดือนให้มีการกำกับคุณภาพของการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มากกว่านี้

ปรากฏการณ์ “จ่ายครบจบเน่น” เกิดจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปล่อยให้มหาวิทยาลัยเปิดโครงการพิเศษอยู่เรื่อยๆ ถึงแม้ว่าจะมีการตรวจสอบคุณภาพก็ยังคงเป็นการตรวจสอบในกระดาษขาดการติดตามผลที่แท้จริง

คุณณรงค์ โชควัฒนา ให้มุมมองที่น่าสนใจว่า นโยบายสาธารณะที่ยอมให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาได้ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมขาดแคลนแรงงานจึงจะยกระดับการพัฒนา

มติชน

Matchon
Circulation: 830,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/กระแสทรรศน์

วันที่: พุธ 14 เมษายน 2553

ปีที่: 33

ฉบับที่: 11722

หน้า: 6(ขวา)

Col.Inch: 99

Ad Value: 108,900

PRValue (x3): 326,700

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: คุณภาพ คุณพินิจ: ปฏิรูปการศึกษาไทยปัญหาอยู่ที่คุณภาพ

เทคโนโลยี คุณณรงค์ยังเตือนว่า อย่าไปดูแต่ความต้องการของภาคเอกชนมากเกินไป สถานประกอบการได้ประโยชน์จากการใช้แรงงานทักษะต่ำ เพราะไม่ต้องการลงทุนใหม่ เพราะฉะนั้นผลการคาดคะเนที่ใช้ข้อมูลภาคเอกชนอาจทำให้มีความต้องการแรงงานราคาถูกมากเกินไป

อาจารย์ศรีศักดิ์ จามรมาน เสริมว่าทำไมไม่ตั้งเป้าหมายลดคนงานต่างชาติ อะไรที่คนไทยไม่อยากทำแล้วก็ให้แรงงานเขมรทำ แรงงานพม่าทำ ก็ให้หาวิธีการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติ (Automation) มาแทน แรงงานไทยจะได้มีรายได้มากขึ้น

แต่หากยังเอาแรงงานต่างด้าวราคาถูกมาใช้ หนทางที่แรงงานไทยจะลืมตาอ้าปากได้ก็คงยังไม่มี

อาจารย์ศรีศักดิ์ยังย้ำอีกว่า ประเทศไทยนอกจากจะไม่สามารถกักตุนน้ำกลุ่มผู้แม่ค้าไปแล้ว เรายังปล่อยให้เวียดนามกักตุนน้ำกว่าไทยด้าน IT ทุกด้าน ฟังแล้วรู้สึกว่าการศึกษาไทยของเราควรนำเป็นห่วง

มุมมองของภาคเอกชนก็คือ การปฏิรูปนั้นต้องสามารถทำให้เด็กไทยสามารถตอบโจทย์และแก้ปัญหาของตัวเองได้ ซึ่งหมายความว่า ต้องมีการปฏิรูปวิธีการให้ความรู้ขนานใหญ่ อาจารย์ใหญ่ก็คงจะเป็นพระอาจารย์กู (มาจาก Google)

ส่วนครูบาอาจารย์ที่เป็นมนุษย์ก็จะกลายเป็นอาจารย์ติว (Tutor) คือผู้เอื้ออำนวยให้แก่การเรียนรู้ และเป็นผู้แนะทางเลือกที่เหมาะสมกับลูกศิษย์แต่ละคน

อาจารย์ศรีศักดิ์ท่านเปรียบเปรยว่า ครูต้องกลายเป็นพระฤๅษี หรือพระดาบส (เหมือนในเรื่องพระอภัยมณี) คือต้องรู้จักและเข้าใจลูกศิษย์ ใครมีพรสวรรค์ด้านดนตรีก็

ให้เรียนเป่าปี่ ใครมีหน่วยก้านด้านการรบก็ให้เรียนกระบี่กระบอง

วิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองในช่วงปี พ.ศ.2552-2561 คือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” และเป้าหมายใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา (ภายในปี พ.ศ.2561) นี้ ประกอบด้วย

หนึ่ง ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนใน 5 กลุ่มสาระหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา สูงกว่าร้อยละ 50

สอง สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

และ สาม จำนวนปีการศึกษาโดยเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มเป็น 12 ปี

สี่ จำนวนนักเรียนในสถานศึกษาเอกชนต่อสถานศึกษาของรัฐมีสัดส่วนร้อยละ 35:65

และ ห้า สัดส่วนของนักเรียนประเภทสามัญศึกษาต่ออาชีวศึกษาจะต้องเป็น 40:60

ปัญหาก็คือ เราจะไปถึงจุดหมายเหล่านี้ได้อย่างไร ผู้เขียนเห็นว่าส่วนหนึ่งเป็นเพราะระบบแรงจูงใจในระบบการศึกษาเป็นระบบที่ไม่ถูกต้อง ครูสนใจทำงานกระดาษเพิ่มคุณวุฒิหรือต้องตอบสนองความต้องการของเจ้านายมากกว่าความสัมฤทธิ์ผลของเด็ก ยิ่งไปกว่านั้นการกระจายทรัพยากรเพื่อการจัดการการศึกษาเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมาวิเคราะห์ระบบการจัดการทรัพยากรและแรงจูงใจบุคลากรในระบบการศึกษาเสียที่ หรือรอให้วิญญูชนก้าวน้ำล้นเราไปยังไม่พอแต่ยกมือให้เขมรก้าวน้ำล้นเราไปด้วย!!